HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

גמ' למקום שמיעת לא. פ"ה והלא יש בכלל מאתים מנה: היינו **סך.** דהיינו אחד היינו למקום ג': **ה"ק ריבה א' ומיעט א'.** שמדלוס שני בני אדם זה מיעט וזה ריבה: **שלא ירבה יותר ממדת העיר באלכסונא.** דאפי' ריבה שיעור גדול דליכא למיתלי במתיחת החבל תלינן בה בטעות האלכסון דאמרינן זה היה בקי במדידה והניח טבלא של תחומין כנגד הקרן באלכסון דלאמרן (דף טו:) וזה מדד אלפים מאמצע הקרן והפסיד את הזויות כל אלכסון של אלפים אבל אם ריבה יותר מכך אין לנו במה לתלות ולבי מגמגם בלשון: **לא להקל על דברי תורה.** כל מה שגזרו חכמים בתחומין להחמיר על דברי תורה בלו דמדאורייתא לא מתסרי מידי ואינהו גזור הלכך אזלינן בהו לקולא דהא תחומין עצמן מדרבנן: **מתני' עיר של יחיד.** שלא היו נכנסין בה תמיד ס' רבוא של בני אדם ולא תשיבא רה"ר דלא דמיא לדגלי מדבר: **ועשיה של רבים.** שנתוספו בה דיורין או נקבעו בה שווקים: **מערבין אם רולה.** כבתחלה ואין מבוטותיה לריכין תיקון שהרי היא כאחר אחת וכגון שאין בה רה"ר גמורה של ט"ז אמה ואם יש בה מפרש בגמרא תקנתא לרה"ר שבתוכה: **ושל רבים שנעשיה של יחיד.** רבותא אשמועי' דאע"ג דנעשית של יחיד אין מערבין את כולה הואיל ותחלתה של רבים דדילמא הדרא ומתעבדא של רבים ואתו לערובה כולה ואסור לערב עיר של רבים בלא שיור ואע"ג דאין בה רה"ר גמורה שלא תשתכח תורת רה"ר וההוא שיור הוי היכרא דטעמא משום עירוב הוא: **אא"כ עשה חולה לה.** שיור שלא עירבו עם שאר העיר אלא לבדן: **לעיר חדשה.** כך שמה[ט]: **גמ' מ"ט.** תלו טעמא בה דלא משכחת עיר של יחיד ונעשית של רבים אחריתי: **משום דשביתי.** רבים גבי הרמנא אבל המושל דהיינו ריש גלותא ליטול רשות לדון ולהתיר בכורות ולסמוך: **מדברי אהדדי.** דלא אתו למישרי של רבים והרי היא של רבים: **בלפרא דשבתא שביתי אהדדי.** לשמוע דרשה: **אמר א"ר נחמן.** כל עיר של יחיד ונעשית של רבים שריא: **כגון דיסקרתא דנהזוראי.** כרך של אותו המיש: **ורה"ר עוברת בתוכה.** של ט"ז אמה רוחב: **נחי מבלן ונחי מבלן.** לרשאי רה"ר. ובעיירות שאין להם חומה עסקינן ברשאי רה"ר מפולשין. ובשל רבים והרי היא של רבים לא שרו רבנן להא תקנתא דכל מבוטותיה המפולשין הוו כרה"ר ובעו תקנתא מדרבנן דמיחלפי ברה"ר אבל בעיר של יחיד מוכחא מילתיה: **ואין מערבין אותה לאלאין.** דכיון דמעיקרא חדא היא אסרי הני אהני והויא כמבוי ששכח אחד מן החצירות ולא נשתתפה בו דאסרה אכולהו: **או מבוי מבוי.** ולקמן [ע"ב] פריך השתא נמי ליסרו אהדדי: ואין בקונטר' שלא נכנסין בו תמיד ס' רבוא ולא תשיב רה"ר דלא דמי לדגלי מדבר ועשית של רבים שיתוספו בה דיורין או נקבעו שווקין אז מערבין את כולה כבתחלתה ואין מבוטותיה לריכין תיקון שהרי היא כאחר אחת כגון שאין בה רה"ר גמורה של ט"ז אמה ואם יש בה מפרש בגמרא תקנתא לרה"ר שבתוכה ע"כ לשון הקונטרס והדין עמו דודאי מתני' לא מיירי ברה"ר גמורה מדלא קתני ורה"ר עוברת בתוכה כדקתני בברייתא בגמרא ואתיא מתני' נמי כרבנן דלית להו תקנתא דר' יהודה לערב רה"ר ומיהו בגמרא נמי לא מיירי ברחב ט"ז אמה דטפי מי"ג אמה ושלים לא הוי שרי ר' יהודה בלחי וקורה כדפירשנו בפ"ק (דף ו: [ט]) אלא י"ל ורה"ר עוברת בתוכה שאינו רחב ט"ז אמה אלא יש רה"ר רחב ט"ז אמה מכאן ומכאן ובוקעין דרך העיר מזו לזו והוי רה"ר אף לתוכה דליכא ט"ז אמה כמו בין העמודין דפ"ק דשבת (דף ז.) כדפירשנו בפ"ק (דף ו:): [י] **במאן דלא כר"ע.** ות"ת ולרבנן לארבה נמי יערבו לחצאין שיערבו מצד א' כל מבוי ומבוי בפני עצמו ולישיב כולה רה"ר לצד השני דהשתא בני כל מבוי ומבוי מותרין כל אחד וא' במקומו ולא יאסרו שלא במקומן וי"ל דלא דמי דשני חצירות זו לפנים מזו רגל הפנימי המותרת במקומה אינה אוסרת שלא במקומה על החיצונה דאחדא לדשא ומשתמשא ומסתלקא מלהשתמש בחיצונה דעיקר תשמיש דאחר החיצונה לבני חיצונה היה והויא פנימית בחיצונה שלא במקומה אבל הכא אף ע"ג דכל מבוי ומבוי מותר כל אחד ואחד במקומו מודו רבנן דאסרי רה"ר על לד האחד דהא מקומן הוא דרה"ר הוי להני כמו להני ולרחבה דמערבין מדמי השתא בני חצירות משום דיש לאלו רה"ר ופתח וכן לאלו ואין לריכין להשתמש בני פתח זה בלד פתח האחר ובדאיכא דאמרי קאמר אפי' לרחבה אין מערבין דלא מצי להסתלק מר"ה כלל אע"ג דאית להו רה"ר כנגדו:

שער
מבוי
מבוי
מבוי